

Višje neto plače za vse, ne zgolj za javne uslužbence

04. 01. 2018

Masa plač se je v desetih letih v javnem sektorju* povečala za milijardo evrov, kar je bistveno več kot v gospodarstvu. Enako velja za povprečno bruto plačo. Število zaposlenih se je v tem obdobju v javnem sektorju povečalo za 20.000, za razliko od gospodarstva, kjer se je skrčilo za 31.000. Namesto vnovičnih dvigov plač v javnem sektorju bi moral biti cilj vlade splošno znižanje obdavčitve stroškov dela, kar bi koristilo vsem zaposlenim – tako v gospodarstvu kot v javnem sektorju.

Podatki v številkah (obdobje 2017/2007)

	Javni sektor	Gospodarstvo
Masa plač	+39 %	+18 %
Povprečna bruto plača	+345 EUR	+300 EUR
Število zaposlenih	+20.000	-31.000

Plače v javnem sektorju pospešeno rastejo

V javnem sektorju se je masa plač v desetih letih dvignila z 2,7 na 3,8 mrd evrov, kar je porast za več kot milijardo evrov. Bruto plače so v 2017 (do okt.) porasle za 2,8 %, kar je več od povprečne rasti plač v RS (2,3 %). V 2016 so rasle celo še enkrat hitreje od povprečja (3,6 % proti 1,8 %). Po podatkih ministrstva za javno upravo je bila masa plač v javnem sektorju oktobra 2017 medletno višja za 6,4 %, kar izhaja iz 3,3-odstotne rasti povprečne plače in 3-odstotne rasti zaposlovanja. Podatki nazorno kažejo, da se javni sektor v tem obdobju - navkljub krizi - spremenjenim ekonomskim okoliščinam ni prilagodil.

Javno-finančna vzdržnost je nujna

V proračunu za leto 2018 je prvič po desetletju predviden 50-milijonski presežek, ki je predvsem posledica nadpovprečne uspešnosti gospodarstva in ne finančne vzdržnosti države. Kljub povečanim apetitom različnih družbenih skupin (upokojeanci, javni sektor), ki zahtevajo višja izplačila, bi moral biti cilj vsake vlade zagotavljanje javno-finančne stabilnosti in vzdržnosti. Vlada mora obvladovati maso javno-finančnih izdatkov, sploh tistih z dolgoročnimi posledicami kot je dvig plač, ki ni vezan na večjo učinkovitost dela.

Princip produktivnosti mora zasledovati tudi javni sektor

Zasebni sektor deluje po pravilu, da rast mase plač ne prehitveva rasti produktivnosti. Morebitna povišanja plač je potrebno tudi v javnem sektorju uskladiti z rastjo produktivnosti oz. uravnavati z manjšim številom zaposlenih. Po ocenah ministrstva za javno upravo znaša znesek vseh sindikalnih zahtev javnega sektorja skupaj 750 mio EUR oz. 1,8 % BDP! Če bi prišlo do takega dviga bi se gospodarska rast na kratek rok dodatno dvignila zaradi povečane domače potrošnje. Toda povečal bi se tudi javno-finančni primanjkljaj, struktura izdatkov bi se trajno poslabšala in povečala bi se nevarnost višjih davčnih obremenitev državljanov.

Vsakešne zahteve po dvigu plač morajo prav zato ostati znotraj v proračunu predvidene mase plač. Sicer bo v kratkem času pritisk na proračun alarmanten in učinki gospodarske rasti izničeni.

Priporočilo GZS: alternativa višjim plačam javnih uslužbencev so višje neto plače za vse

Namesto dviga plač javnim uslužbencem naj vlada dodatno razbremeni stroške dela vseh zaposlenih. Tako bi preprečila nezadovoljstvo posameznih sindikatov javnega sektorja ter zavrla prehitro rast povprečne plače v javnem sektorju. Vse to ima namreč posledično negativne učinke na zasebni sektor, zlasti izvozna podjetja.